

Bruxelles, 29.11.2017.
COM(2017) 707 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU I
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU**

**Uravnotežen sustav provedbe prava intelektualnog vlasništva kao odgovor na današnje
društvene izazove**

{SWD(2017) 430 final}

I. UVOD

Učinkoviti, dobro osmišljeni i uravnoteženi sustavi intelektualnog vlasništva ključni su za promicanje ulaganja u inovacije i rast Prava intelektualnog vlasništva jedno su od glavnih sredstava kojima se poduzeća, autori i izumitelji služe za ostvarivanje dobiti na svoja ulaganja u znanje i stvaralaštvo. Studije su pokazale da sektori koji se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva čine oko 42 % BDP-a EU-a (ili oko 5,7 bilijuna EUR godišnje) i 38 % svih radnih mjesta¹ te pridonose izvozu EU-a s čak 90 %².

Digitalnom revolucijom otvorile su se brojne nove mogućnosti. Internet, koji je donio inovativne proizvode, tehnologiju i kreativni sadržaj mnogo većem broju potrošača, omogućio je inovatorima i autorima pristup novim tržištima i publici. Međutim, digitalna revolucija izložila je sustav zaštite intelektualnog vlasništva EU-a i većim rizicima. Internetsko okruženje omogućuje mnogo veće i brže širenje proizvoda i sadržaja kojima se povređuju prava intelektualnog vlasništva te potrošači često teže razlikuju takve proizvode i sadržaje od izvornih i zakonitih. Osim toga, počinitelji povreda prava intelektualnog vlasništva mogu se kriti iza lažnih identiteta te se često nalaze izvan EU-a u jurisdikcijama sa slabim sustavima provedbe.

Zbog svega toga **povećao se broj povreda prava intelektualnog vlasništva diljem svijeta**³. Danas krivotvoreni i piratski proizvodi čine 2,5 % svjetske trgovine. Industrija EU-a trpi velike posljedice: prema nedavnoj studiji⁴ krivotvoreni i piratski proizvodi čine 5 % cjelokupnog uvoza u EU-u, što je procijenjeno na 85 milijardi EUR u nezakonitoj trgovini.

Povrede prava intelektualnog vlasništva predstavljaju posebnu prijetnju za sektore u kojima su poduzeća iz EU-a vodeća u svijetu, kao što su sektori odjeće, luksuzne robe i farmaceutskih proizvoda, te su uzrok velikih gubitaka prihoda i radnih mjesta u tim sektorima. Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) nedavno je analizirao opseg, razmjere i učinak povreda prava intelektualnog vlasništva u devet sektora⁵ i procijenio ukupne gubitke u EU-u na 48 milijardi EUR⁶. Negativan je učinak i na europsku kreativnu i kulturnu industriju (glazba, filmovi, računalni programi, knjige)⁷. Šteta uzrokovana poduzećima krivotvorenjem i

¹ Uzimajući u obzir izravno i neizravno zapošljavanje.

² EUIPO, *Industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva i ekonomska učinkovitost u EU-u*, 2016.

³ No, postoje i pozitivni pomaci. Na primjer, u području autorskog prava zahvaljujući novim poslovnim modelima smanjen je broj povreda autorskih prava na nekim tržištima (dostupno na: <https://copia.is/library/the-carrot-or-the-stick/>). Uspješan razvoj zakonitih ponuda ovisi dakako i o učinkovitim provedbenim mjerama. Komisija je dosljedna u stajalištu da bi uz borbu protiv internetskog piratstva trebalo provoditi dodatne mjere, među ostalim i razvoj zakonitih ponuda i obrazovnih inicijativa (vidjeti na primjer komunikacije Komisije „Kreativni internetski sadržaj na jedinstvenom tržištu” (COM(2007/0836 final) i „Ususret modernom europskom okviru za autorska prava” (COM(2015) 626 final).

⁴ OECD/EUIPO, *Trade in Counterfeit and Pirated Goods: Mapping the Economic Impact* („Trgovina krivotvorenim i piratskom robom: mjerenje utjecaja na gospodarstvo”), 2016.

⁵ Kozmetika i osobna njega; odjeća, obuća i modni dodaci; sportski proizvodi; igračke i igre; torbe i prtljaga; nakit i satovi; snimljena glazba; vino i alkoholna pića; i farmaceutski proizvodi.

⁶ Dostupno na <https://euiipo.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/quantification-of-ipr-infringement>.

⁷ Vidjeti na primjer BASCAP/INTA, *The economic impact of counterfeiting and piracy* („Gospodarski učinak krivotvorenja i piratstva”), 2017., dostupno na: http://www.inta.org/Communications/Documents/2017_Frontier_Report.pdf, u kojem je globalna vrijednost digitalnog piratstva u sektoru filmova, glazbe i računalnih programa 2015. procijenjena na 213 milijardi USD. Vidjeti i EUIPO, *The Economic cost of IPR Infringement in the recorded Music industry* („Gospodarski trošak povreda prava intelektualnog vlasništva u industriji snimljene glazbe”) – svibanj 2016., dostupno na: https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/resources/research-and-

piratstvom ima negativne posljedice i na radna mjesta koja ta poduzeća osiguravaju u EU-u te zbog toga nastaju gubici prihoda od poreza i doprinosa za socijalno osiguranje⁸.

S druge strane, prihode od krivotvorenja i piratstva često ostvaruju kriminalne organizacije. Te organizacije djeluju unutar i izvan EU-a, upotrebljavaju zakonite i nezakonite proizvodne pogone, infiltriraju se u opskrbe lance, iskorištavaju radnu snagu, ne plaćaju poreze, peru novac i ugrožavaju potrošače⁹.

Akcijskim planom o zaštiti prava intelektualnog vlasništva iz 2014.¹⁰ Komisija je preusmjerila politiku zaštite prava intelektualnog vlasništva prema pristupu „slijedi novac” kojim se počinitelje povreda prava intelektualnog vlasništva u komercijalne svrhe nastoji lišiti izvora prihoda zbog kojih su njihove aktivnosti profitabilne. Boljom provedbom prava intelektualnog vlasništva pridonosi se ostvarivanju prioriteta Komisije (otvaranje novih radnih mjesta, poticanje rasta i poboljšanje konkurentnosti), a ima i ključnu ulogu u dovršetku i jačanju jedinstvenog tržišta te smanjenju rascjepkanosti u državama članicama. Komisija je stoga u strategijama jedinstvenog digitalnog tržišta¹¹ i jedinstvenog tržišta¹² najavila da Europa treba učiniti više kako bi osigurala da se provedba prava intelektualnog vlasništva ostvari i u digitalnom okruženju, podržavajući pristup „slijedi novac” i posvećujući posebnu pozornost malim i srednjim poduzećima (MSP-ovima).

Na temelju nedavnih inicijativa za poboljšanje okvira za autorska prava¹³ Komisija predstavlja **sveobuhvatni paket mjera za dodatno poboljšanje primjene i provedbe prava intelektualnog vlasništva u državama članicama EU-a, unutar naših granica i na**

[studies/ip_infringement/study7/Music_industry_en.pdf](https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/546223/OCI-tracker-6th-wave-March-May-2016.pdf). Studija je pokazala da je 2014. industrija snimljene glazbe izgubila oko 170 milijuna EUR prihoda od prodaje u EU-u zbog konzumiranja snimljene glazbe iz nezakonitih izvora. Vidjeti i studije Ureda za intelektualno vlasništvo Ujedinjene Kraljevine o praćenju razmjera povreda autorskih prava na internetu. Prema najnovijoj studiji (svibanj 2016.) procijenjeno je da je 15 % internetskih korisnika iz Ujedinjene Kraljevine u dobi od 12 godina ili starijih od ožujka do svibnja 2016. konzumiralo najmanje jedan pojedinačni internetski sadržaj nezakonito, a 5 % ih je isključivo konzumiralo nezakoniti sadržaj (dostupno na:

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/546223/OCI-tracker-6th-wave-March-May-2016.pdf).

⁸ U nedavnoj analizi EUIPO-a (vidjeti 6. bilješku) procijenjeno je da je u tih devet sektora izravno i neizravno izgubljeno više od 786 000 radnih mjesta. Gubitak državnih prihoda u tih devet sektora iznosi 14,4 milijarde EUR.

⁹ UNODC, *The Illicit Trafficking of Counterfeit Goods and Transnational Organized Crime* („Nezakonita trgovina krivotvorenim proizvodima i transnacionalni organizirani kriminal”), 2014., dostupno na:

https://www.unodc.org/documents/counterfeit/FocusSheet/Counterfeit_focussheet_EN_HIRES.pdf

Europol-EUIPO, *Situation report on counterfeiting in the EU* („Izvjješće o situaciji u području krivotvorenja u EU-u”), 2015., dostupno na:

<https://euiipo.europa.eu/ohimportal/documents/11370/80606/2015+Situation+Report+on+Counterfeiting+in+the+EU> i UNICRI, *Illicit pesticides, Organized crime and supply chain integrity* („Nezakoniti pesticidi, organizirani kriminal i integritet opskrbenog lanca”), 2016., dostupno na:

http://www.unicri.it/in_focus/files/The_problem_of_illicit_pesticides_low_res1.pdf

¹⁰ *Prema novom konsenzusu o zaštiti prava intelektualnog vlasništva: Akcijski plan EU-a*, COM(2014) 392, 1. srpnja 2014. Na temelju tog Akcijskog plana Europski parlament pozvao je Komisiju da izradi detaljnu procjenu postojećeg pravnog okvira, vidjeti rezoluciju od 9. lipnja 2015.

¹¹ Komunikacija Komisije *Strategija jedinstvenog digitalnog tržišta za Europu*, COM(2015) 0192, 6. svibnja 2015.

¹² Komunikacija Komisije *Poboljšanje jedinstvenog tržišta: više prilika za ljude i poduzeća*, COM(2015) 0550, 28. listopada 2015.

¹³ Vidjeti posebice *Promicanje pravednog, učinkovitog i konkurentnog europskog gospodarstva utemeljenog na autorskim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu* COM(2016) 592, 14. rujna 2016. i *Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o autorskim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu* od 14. rujna 2017.

međunarodnoj razini¹⁴. Mjere iz paketa navedene su u ovoj Komunikaciji i u sljedećim dokumentima:

- Komunikaciji o smjernicama za primjenu Direktive o provedbi prava intelektualnog vlasništva (DPPIV)¹⁵, uz koju je priložen radni dokument službi Komisije s evaluacijom DPPIV-a,
- Komunikaciji o patentima bitnima za norme,
- radnom dokumentu službi Komisije o evaluaciji Memoranduma o razumijevanju o prodaji krivotvorene robe na internetu.

U ovoj Komunikaciji pruža se okvir za sve te mjere o provedbi prava intelektualnog vlasništva, a ona se sastoji od četiri glavna odjeljka u kojima se utvrđuju:

- 1) mjere za olakšavanje dionicima u području intelektualnog vlasništva da iskoriste pogodnosti ujednačenog, pravednog i učinkovitog sustava **sudskog izvršenja** u EU-u. Uz smjernice o DPPIV-u obuhvaćene su i mjere i preporuke za dodatno jačanje pravosudnih kapaciteta i predvidivosti u EU-u;
- 2) mjere za potporu **inicijativa pod okriljem industrije za suzbijanje povreda prava intelektualnog vlasništva**, kao što su dobrovoljni sporazumi s posrednicima i mjere za bolju zaštitu opskrbnih lanaca od krivotvorenja;
- 3) inicijative za **poboljšanje kapaciteta carinskih i drugih tijela za provedbu prava intelektualnog vlasništva**;
- 4) mjere za **jaču borbu protiv povreda prava intelektualnog vlasništva na globalnoj razini**, promicanjem najboljih praksi i boljom suradnjom s trećim zemljama.

Iako postoji jasna potreba za snažnijim djelovanjem protiv povreda prava intelektualnog vlasništva, EU bi istovremeno trebao raspolagati politikama kako bi se osiguralo da se **poštovanje prava intelektualnog vlasništva uskladi s potrebom za neometanim uvođenjem novih i inovativnih tehnologija**. To je osobito važno kada su te tehnologije uključene u norme. U današnjem povezanom svijetu koji se brzo mijenja norme široke upotrebe koje se temelje na tehnologijama zaštićenima pravom intelektualnog vlasništva, takozvani patenti bitni za normu, potrebne su za interoperabilnost i za učinkovito uvođenje interneta stvari. Uravnotežen, učinkovit i održiv okvir za patente bitne za normu neophodan je kako bi se zajamčio pravedan pristup normiranim tehnologijama, a nositelje patenata nagradilo za ulaganje u aktivnosti istraživanja i razvoja te normizacije pa tako i potaknulo da ponude svoje najbolje tehnologije radi uključivanja u norme.

Stoga se u **zasebnoj Komunikaciji utvrđuje okvir za patente bitne za normu**. On sadržava smjernice i preporuke o tome kako sustav izjava učiniti transparentnijim i učinkovitijim, pojašnjava neka osnovna načela u vezi s poštenim, razumnim i nediskriminirajućim uvjetima (pristup „FRAND”) te daje smjernice o tome kako osigurati učinkovitu provedbu te istovremeno smanjiti vjerojatnost zlouporabe sudskih postupaka. Pojašnjenjem tih pitanja EU-u će se omogućiti vodeća uloga u globalnim tehnološkim inovacijama, a olakšat će se učinkovito uvođenje novih tehnologija, kao što su internet stvari i tehnologija 5G, temelj jedinstvenog digitalnog tržišta.

¹⁴ U Prilogu je pregled glavnih mjera.

¹⁵ Direktiva 2004/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o provedbi prava intelektualnog vlasništva (SL L 157, 30.4.2004., str. 45.).

II. PREMA UČINKOVITIJE I PREDVIDIVIJE SUSTAVU SUDSKOG IZVRŠENJA U EU-u

U skladu sa smjernicama za bolju regulativu¹⁶ Komisija je dovršila sveobuhvatnu procjenu učinkovitosti DPPIV-a. Rezultati pokazuju da je direktivom stvoren zajednički pravni okvir te da se na građanskim sudovima diljem EU-a primjenjuju jednaki skupovi instrumenata čime je općenito osigurana visoka razina zaštite na unutarnjem tržištu. Direktivom su uvedene i paneuropske strategije izvršenja za poduzeća te su suci i pravni stručnjaci potaknuti na razmjenu iskustva u rješavanju sporova. Osim toga, evaluacija je pokazala da je DPPIV isplativ, usklađen s drugim intervencijama EU-a sa sličnim ciljevima te da stvara dodanu vrijednost na razini EU-a. Evaluacijom je stoga zaključeno da je DPPIV i dalje svrsishodan.

Međutim, evaluacijom je utvrđeno i da postoje **razlike u načinima na koje se određene odredbe DPPIV-a** (na primjer o privremenim mjerama, naknadi štete i sudskim troškovima) **provode i primjenjuju u praksi**. Te razlike često proizlaze iz nesigurnosti i različitih stavova o tome kako bi se odredbe trebale tumačiti, osobito zbog izazova povezanih s novim digitalnim okruženjem, a mogu biti posljedica i minimalne usklađenosti predviđene DPPIV-om. Što je najvažnije, razlike su posljedica činjenice da se DPPIV primjenjuje u vrlo raznolikim nacionalnim okvirima provedbe u okviru građanskog prava ili sudskim tradicijama. Prema tome, ishodi mogu biti vrlo različiti, bilo u pogledu sadržaja, učinkovitosti ili djelotvornosti, ovisno o tome gdje su sudski postupci pokrenuti. To može ugroziti predvidivost i otežati izvršenje, posebice u prekograničnom kontekstu.

Rezultati javnog savjetovanja o evaluaciji DPPIV-a¹⁷ potvrđuju te zaključke. Iako većina dionika smatra da su postojeća pravila pridonijela zaštiti intelektualnog vlasništva i sprečavanju povreda prava intelektualnog vlasništva, mnogi su zatražili pojašnjenje o tome kako bi se DPPIV trebao primjenjivati u praksi. Nositelji prava i posrednici posebice smatraju da se mjere, postupci i pravna sredstva DPPIV-a ne primjenjuju dosljedno u državama članicama što uzrokuje različite razine zaštite u EU-u. Zaštita intelektualnog vlasništva temeljno je pravo¹⁸, međutim mnogi su građani izrazili zabrinutost u pogledu poštovanja svojih temeljnih prava u postupcima provedbe prava intelektualnog vlasništva.

Smjernice o DPPIV-u

Kako bi osigurala usklađeniju i učinkovitiju primjenu DPPIV-a, Komisija izdaje **smjernice o tumačenju i primjeni mjera, postupaka i pravnih sredstava predviđenih DPPIV-om**¹⁹ u zasebnoj Komunikaciji. Na temelju sudske prakse Suda Europske unije i dostupne najbolje prakse Komisija u smjernicama iznosi stajališta o odredbama DPPIV-a koje su uzrokovale probleme s tumačenjem. Uzimajući u obzir rezultate evaluacije, uključujući i javno savjetovanje, razmatra ključne aspekte DPPIV-a, a posebice:

- njegovo područje primjene,
- značenje zahtjeva da te mjere, postupci i pravna sredstva moraju, među ostalim, biti „pošteni i pravični”,

¹⁶ U smjernicama za bolju regulativu utvrđena su načela kojih se Europska komisija pridržava pri upravljanju postojećim zakonodavstvom i njegovoj evaluaciji. Vidjeti https://ec.europa.eu/info/better-regulation-guidelines-and-toolbox_hr.

¹⁷ Rezultati javnog savjetovanja dostupni su na internetskoj stranici Komisije: http://ec.europa.eu/growth/content/have-your-say-enforcement-intellectual-property-rights-0_de

¹⁸ Vidjeti članak 17. stavak 2. Povelje o temeljnim pravima.

¹⁹ Komunikacija Komisije *Smjernice o određenim aspektima Direktive 2004/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o provedbi prava intelektualnog vlasništva*, COM(2017) 708.

- pravila o dokazima, pravu na informacije, pravu na privremene mjere i mjere predostrožnosti te sudskim nalogima,
- naknadu pretrpljene štete (odšteta) i
- nadoknadu sudskih troškova.

U dokumentu se pružaju i smjernice o primjeni mjera utvrđenih u DPPIV-u na način koji jamči pravednu ravnotežu između različitih temeljnih prava koja bi mogla biti predmet spora povezanog s intelektualnim vlasništvom, izbjegavajući pritom nerazmjerne ishode i zlouporabu sudskih postupaka.

Sudski sporovi povezani s intelektualnim vlasništvom mogu se voditi istovremeno u više država članica, posebice u digitalnom dobu. Na primjer, nositelji autorskih prava koji žele suzbiti nezakoniti sadržaj na internetu možda će morati podnijeti više zahtjeva za istu povredu u nekoliko država članica istovremeno. Podnošenje zahtjeva za isto pravno sredstvo u vezi s istom povredom u više jurisdikcija uglavnom podrazumijeva znatne troškove i dugotrajne postupke, međutim, posebice ako ne postoje jedinstvena prava intelektualnog vlasništva EU-a i ako postoje razlike u materijalnom pravu, iznimke i ograničenja mogu se primjenjivati na različite načine u državama članicama. Iako se ne rješavaju niti se mogu riješiti sva pitanja u tom pogledu²⁰, nastojeći pružiti usklađenije tumačenje i primjenu DPPIV-a, smjernicama bi se trebali olakšati **prekogrančni postupci** između nositelja prava.

Smjernicama se ne dovode u pitanje mjere izvršenja koje Komisija može odlučiti poduzeti na temelju članka 258. UFEU-a, što je u skladu s tumačenjem utvrđenim u tekstu smjernica.

Pravila i odgovornosti **posrednika**, posebice internetskih posrednika, bila su za dionike važno pitanje tijekom evaluacije i javnog savjetovanja. Kao što je pojašnjeno u smjernicama, mogućnost izdavanja privremene mjere protiv posrednika na temelju DPPIV-a ne ovisi o njegovoj odgovornosti za predmetnu (navodnu) povredu²¹. Naime, Direktivom o elektroničkoj trgovini²² uređeni su uvjeti oslobođenja od odgovornosti za određene internetske posrednike. U Komunikaciji iz 2016. o internetskim platformama²³ Komisija je smatrala da je okvir utvrđen u Direktivi o elektroničkoj trgovini i dalje svrsishodan, no nedavno je izdala konkretne smjernice²⁴ u kojima se brzo i učinkovito otkrivanje i uklanjanje nezakonitog sadržaja na internetu, među ostalim i sadržaja kojim se povređuje pravo intelektualnog vlasništva, kombinira s nužnim pravnim zaštitnim mjerama, primjerice takozvani postupci prijave i djelovanja. U prijedlogu Direktive o autorskim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu predviđaju se i posebni instrumenti i mehanizmi za stvaranje tržišta za autorska prava koje dobro funkcionira, a posebice odgovarajuće mjere koje određeni pružatelji internetskih usluga poduzimaju kako bi u suradnji s nositeljima prava spriječili dostupnost sadržaja zaštićenog autorskim pravima koju nositelji prava nisu odobrili.

²⁰ Kao što je objašnjeno u uvodnoj izjavi 11. DPPIV-a, ta Direktiva nije usmjerena na utvrđivanje usklađenih pravila za pravosudnu suradnju, nadležnost, priznavanje i izvršenje odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, niti se bavi mjerodavnim pravom. Postoje drugi instrumenti prava EU-a koji reguliraju ta pitanja na općenit način i koji su, u pravilu, jednako primjenjivi na intelektualno vlasništvo.

²¹ Vidjeti odjeljak IV.1. Smjernica.

²² Direktiva 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (SL L 178, 17.7.2000., str. 1.).

²³ Komunikacija Komisije *Internetske platforme i jedinstveno digitalno tržište, Mogućnosti i izazovi za Europu*, COM(2016) 288 od 25. svibnja 2016.

²⁴ Komunikacija Komisije *Suzbijanje nezakonitog sadržaja na internetu – Povećanje odgovornosti internetskih platformi* COM(2017) 555 od 28. rujna 2017.

Izgradnja naprednije „zajednice znanja o provedbi prava intelektualnog vlasništva“: poboljšanje sudskog izvršenja u EU-u

Evaluacija je pokazala da su se mnogi nositelji prava žalili na otežani pristup pravosuđu, dugotrajne i skupe postupke i neizvjesne ishode. Evaluacijom je otkriveno i da se način upravljanja sudskim postupcima i njihovi (vjerojatni) ishodi percipiraju kao nedovoljno transparentni i predvidivi. Općenito se čini da čimbenici poput razlika u nacionalnim građanskopravnim tradicijama i sudskim praksama još uvijek koče razvoj predvidivog i usklađenog sustava provedbe prava intelektualnog vlasništva u EU-u.

U tom kontekstu, osim pružanja smjernica o DPPIV-u, Komisija **poziva države članice da učine više kako bi se osigurala učinkovita i predvidiva pravna zaštita u okviru građanskog prava** protiv povreda prava intelektualnog vlasništva u EU-u u skladu s DPPIV-om te će takva nastojanja podržati. Naime, veća transparentnost i predvidivost bila bi od velike koristi, posebice MSP-ovima. Olakšao bi im se pristup pravosuđu i pridonijelo promicanju uvođenja pristupačnih programa osiguranja u vezi sa sudskim sporovima o intelektualnom vlasništvu²⁵.

Kao prvi korak, Komisija će blisko surađivati s državama članicama i dionicima kako bi prethodno navedene smjernice, ako je to potrebno i primjereno, dopunila **dodatnim usmjerenijim smjernicama** za potporu ujednačene i učinkovite provedbe prava intelektualnog vlasništva u EU-u. U tu će svrhu s nacionalnim stručnjacima, uključujući nacionalne suce i druge dionike, odrediti konkretna pitanja i problematična područja u kojima bi bilo korisno izraditi dodatne konkretne smjernice na temelju primjera najbolje prakse. Konkretni primjer mogli bi biti izračun odštete i dokazi potrebni kako bi se nadoknadila šteta uzrokovana povredama prava intelektualnog vlasništva.

Komisija namjerava objaviti sve smjernice o provedbi prava intelektualnog vlasništva na internetu, među ostalim i putem portala Vaša Europa²⁶, kako bi praktične informacije o sudskom izvršenju prava intelektualnog vlasništva u EU-u bile dostupne ne samo sucima i pravosudnim djelatnicima, nego i svim dionicima.

Nadalje, kao što je pokazala evaluacija DPPIV-a, imati na raspolaganju **suce specijalizirane za pravo intelektualnog vlasništva, a posebice za provedbu prava intelektualnog vlasništva** vrlo je bitno za učinkovitu primjenu mjera, postupaka i pravnih sredstava iz DPPIV-a. Takve specijalizacije mogu donijeti važne prednosti, osobito brže, učinkovitije i dosljednije odluke koje jamče veću pravnu sigurnost. Komisija stoga poziva države članice da povećaju mogućnosti takve specijalizacije.

Učinkovitija i dosljednija provedba prava intelektualnog vlasništva u EU-u može se postići i s pomoću **pravosudne izobrazbe i razvoja najboljih praksi**. Radi pružanja potpore državama članicama u tom području Komisija će unaprijediti suradnju s Opservatorijem kako bi se pripremio sveobuhvatan plan seminara i osposobljavanja za suce. To bi trebalo potaknuti umrežavanje i praktičnu obuku među sucima koji se bave povredama prava intelektualnog vlasništva. U tom su kontekstu 2018. predviđena tri seminara.

Naposljetku, **transparentnost** u pogledu presuda o provedbi prava intelektualnog vlasništva ključni je preduvjet za razmjenu znanja diljem jedinstvenog tržišta, veću predvidivost i

²⁵ Kao što je najavljeno u Inicijativi za novoosnovana i rastuća poduzeća (*Intelektualno vlasništvo u službi MSP-ova radi poticanja inovacija i rasta*, SWD(2016) 373 od 22. studenoga 2016.) Komisija poduzima mjere za poticanje uvođenja takvih programa osiguranja za intelektualno vlasništvo u Europi, posebice kako bi se pomoglo MSP-ovima.

²⁶ www.youreurope.be

prekograničnu raspravu među stručnjacima u području prava intelektualnog vlasništva. Međutim, samo je nekoliko država članica dosad objavilo sudsku praksu povezanu s pravom intelektualnog vlasništva na za to namijenjenim internetskim stranicama, a pravila o dostupnosti i objavi uvelike se razlikuju. Komisija stoga poziva države članice da **sustavno objavljuju** sudske odluke u postupcima povezanim s povredama prava intelektualnog vlasništva, a posebno odluke žalbenih i viših sudova²⁷. Komisija će u suradnji s EUIPO-om i Opservatorijem pojačati rad na **bazi podataka sudske prakse** koju je pokrenuo EUIPO kako bi ona bila što prilagođenija korisnicima i sveobuhvatna.

Uz učinkovitije sustave sudskog izvršenja trebalo bi uzeti u obzir i mogućnost daljnjeg razvoja instrumenata za **alternativno rješavanje sporova**. Primjena alternativnog rješavanja sporova u okviru mirenja i arbitraže može poslužiti kao alternativno sredstvo provedbe prava intelektualnog vlasništva. Iako se još uvijek rijetko koriste za zahtjeve u vezi s intelektualnim vlasništvom, alternativni načini rješavanja sporova imaju određene prednosti (na primjer, prekogranična pitanja mogu se lakše riješiti, a alternativno rješavanje sporova može biti brže i isplativije od sudskog postupka). Komisija trenutačno vrši pregled postojećih instrumenata za alternativno rješavanje sporova s EUIPO-om i analizira prednosti uspostave centra za mirenje pri EUIPO-u za obradu pitanja u vezi sa žigovima i dizajnima. Namjerava i surađivati s budućim jedinstvenim sudom za patente u razvoju postupaka mirenja i arbitraže u predmetima povezanim s patentima. To bi trebalo pridonijeti uvođenju mreže EU-a za mirenje i arbitražu u području prava intelektualnog vlasništva, kao što je najavljeno u Inicijativi za novoosnovana i rastuća poduzeća²⁸.

U cilju dodatnog poboljšanja sustava sudskog izvršenja u EU-u Komisija:

- pruža smjernice o načinu tumačenja i primjene ključnih odredaba Direktive o provedbi prava intelektualnog vlasništva (DPPIV),
- surađivat će s nacionalnim stručnjacima i sucima iz država članica na izradi dodatnih usmjerenijih smjernica s detaljnijim i praktičnim uputama o konkretnim pitanjima povezanim s DPPIV-om na temelju primjera najbolje prakse,
- objavit će prethodno navedene smjernice i najbolje prakse na internetu, među ostalim, putem portala Vaša Europa,
- poziva države članice da potiču specijalizaciju sudaca u području intelektualnog vlasništva i pitanja povezanih s provedbom prava intelektualnog vlasništva te da sustavno objavljuju presude u predmetima povezanim s provedbom prava intelektualnog vlasništva,
- poduzet će daljnje mjere s EUIPO-om za olakšavanje šire upotrebe alternativnih načina rješavanja sporova povezanih s intelektualnim vlasništvom, uključujući pregled postojećih instrumenata za alternativno rješavanje sporova i analizu prednosti uspostave centra za mirenje pri EUIPO-u.

²⁷ Pri tome bi trebalo postupati u skladu sa zakonodavstvom o zaštiti osobnih podataka Neovisno o tome, države članice moraju postupati i u skladu s člankom 15. DPPIV-a prema kojem sudska tijela mogu odrediti objavljivanje sudske odluke, na zahtjev podnositelja zahtjeva i na trošak počinitelja povrede.

²⁸ Vidjeti 26. bilješku.

III. VEĆI NAPORI NA RAZINI INDUSTRIJE ZA SPREČAVANJE I SUZBIJANJE POVREDA PRAVA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA

Svi dionici, javni i privatni, trebali bi zajedničkim snagama sudjelovati u borbi protiv povreda prava intelektualnog vlasništva, služeći se svim mogućim instrumentima, a ne samo sudskim izvršenjem. Komisija nekoliko godina surađuje s industrijom u pružanju potpore i promicanju mjera pod okriljem industrije protiv povreda prava intelektualnog vlasništva. Želi se potaknuti sve strane koje potencijalno sudjeluju u razvoju proizvoda ili sadržaja kojima se povređuju prava intelektualnog vlasništva i u transakcijama povezanim s takvim proizvodima i sadržajem, uključujući dobavljače, promidžbene agencije, pružatelje platnih usluga i same nositelje prava, da postupaju s **dužnom pažnjom**. Unatoč velikom napretku, može se i treba učiniti više kako bi se zaustavilo širenje proizvoda i praksi kojima se povređuju prava intelektualnog vlasništva.

Potpuno iskorištavanje potencijala dobrovoljnih sporazuma

Komisija potiče pojačane razgovore među dionicima u cilju promicanja učinkovite suradnje među partnerima iz industrije u borbi protiv povreda prava intelektualnog vlasništva te širenja najbolje prakse u industriji. Prvi Memorandum o razumijevanju sklopljen je između nositelja prava i internetskih platformi 2011. te je ažuriran 2016.²⁹ Njime se utvrđuje pristup zasnovan na suradnji u borbi protiv prodaje krivotvorenih proizvoda. Otada se mogu primijetiti dva dodatna razvoja.

Prvo, u kontekstu prvog Memoranduma o razumijevanju o krivotvorenju uvedeni su **ključni pokazatelji uspješnosti** radi ocjenjivanja rezultata dobrovoljnog sporazuma i određivanja mogućih područja za daljnje poboljšanje. Rezultati prvog ciklusa praćenja na temelju ključnih pokazatelja uspješnosti pokazuju da je **Memorandum učinkovit i da je već ostvario znatne rezultate**. Prema rezultatima dobrovoljna suradnja može znatno pridonijeti smanjenju krivotvorenja na internetu i pružiti učinkovita rješenja. Od stupanja Memoranduma na snagu mnogo je ponuda krivotvorenih proizvoda uklonjeno s internetskih platformi, uglavnom kao rezultat više proaktivnih i preventivnih mjera. Međutim, budući da su proizvodi kojima se povređuju prava intelektualnog vlasništva sve prisutniji na jedinstvenom tržištu, Komisija potiče sve potpisnike i nove sudionike da učine više³⁰.

Drugo, dionici pod okriljem Komisije dovršavaju rad u cilju sklapanja **novog Memoranduma o razumijevanju kojim bi se spriječilo oglašavanje na internetskim stranicama kojima se povređuju prava intelektualnog vlasništva**. Prihodi od oglašavanja važan su dotok prihoda za te internetske stranice pa bi mjere koje će se dogovoriti trebale pridonijeti ukidanju tog važnog izvora potpore počiniteljima povreda prava intelektualnog vlasništva. Oglasi za ugledne robne marke i poznate platne usluge na internetskim stranicama kojima se povređuju prava intelektualnog vlasništva mogu navesti potrošače na zaključak da im internetska stranica koju posjećuju omogućuje pristup sadržaju, robi ili uslugama na zakonit način, premda to nije slučaj. To može zbuniti potrošače, dovesti u pitanje njihovo povjerenje te time narušiti vrijednost robne marke.

²⁹ Memorandum o razumijevanju o prodaji krivotvorene robe na internetu od 21. lipnja 2016., dostupan na <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/18023/attachments/1/translations>. Memorandum se primjenjuje na žigove, dizajne i autorska prava.

³⁰ Više informacija o rezultatima prvog ciklusa praćenja Memoranduma o razumijevanju o krivotvorenju, među ostalim i analiza na temelju ključnih pokazatelja uspješnosti i rezultati ankete među dionicima, dostupno je u radnom dokumentu službi Komisije *pregled funkcioniranja Memoranduma o razumijevanju o prodaji krivotvorene robe na internetu* SWD(2017) 430 priloženom ovoj Komunikaciji.

U pripremi je i Memorandum o razumijevanju za **sektor prijevoza i otpreme**, a cilj je spriječiti da se uslugama tih poduzeća koriste počinitelji povreda na komercijalnoj razini radi unošenja krivotvorenih proizvoda u EU. Još jedan Memorandum o razumijevanju koji je u pripremi trebao bi obuhvatiti pružatelje **platnih usluga** koji su često ključni za internetske ponude kojima se povređuju prava intelektualnog vlasništva.

Komisija podupire daljnji razvoj tih dobrovoljnih sporazuma, posebice u internetskom okruženju, te će nastojati osigurati da svi potpisnici postupaju s dužnom pažnjom i u skladu sa zakonodavstvom EU-a općenito, a posebice člancima 101. i 102. UFEU-a. Nastojat će osigurati i da se uspostavi odgovarajuća ravnoteža između raznih interesa uključenih strana i da se propisno poštuju prava potrošača. Komisija će promicati široko sudjelovanje svih sektora i industrija u tim sporazumima.

Komisija smatra da bi se praćenje tih memoranduma trebalo temeljiti na ključnim pokazateljima uspješnosti. Redovito će izvješćivati o učinkovitosti tih sporazuma radi prepoznavanja najbolje prakse, utvrđivanja područja za daljnje poboljšanje i procjene potrebe za zakonodavnim mjerama na razini EU-a.

Zaštita opskrbnih lanaca od opasnosti od povrede prava intelektualnog vlasništva

Još jedno područje rada u kojem su uključeni Komisija, industrija i drugi partneri ima za cilj zaštititi opskrbne lance od opasnosti od krivotvorenja i drugih povreda prava intelektualnog vlasništva. I u tom području rastu izazovi. Na radionici o postupanju s dužnom pažnjom i integritetu opskrbnog lanca u cilju zaštite intelektualnog vlasništva 2015.³¹ zaključeno je da se poduzeća sve više suočavaju sa slučajevima krivotvorenih proizvoda (na primjer, krivotvoreni elektronički dijelovi) koji se infiltriraju u njihove opskrbne lance. To je uvelike uzrokovano sve složenijim opskrbnim lancima, zbog čega poduzeća, a posebice MSP-ovi, često teško prate svoje dobavljače i poddobavljače. Osim toga, zbog pojave novih tehnologija i interneta počinitelji povreda mogli su poboljšati tehnike krivotvorenja te se infiltrirati u zakonite opskrbne lance. Postoje primjeri nabolje prakse za osiguravanje transparentnosti opskrbnih lanaca (upravljanje rizikom i društvena odgovornost poduzeća), ali oni se ne primjenjuju sustavno radi otkrivanja i suzbijanja povreda prava intelektualnog vlasništva. Bez dužne pažnje oslabljuje se sigurnost opskrbnog lanca te se omogućuje da u njega uđu krivotvoreni proizvodi, što uzrokuje štetu za poduzeća i izlaže građane rizicima.

Komisija smatra da postoji hitna potreba za boljom zaštitom opskrbnih lanaca protiv krivotvorenih proizvoda, primjerice testiranjem novih alata te pridonošenjem razvoju i širenju najbolje prakse.

Sljedivost robe temelj je sigurnosti opskrbnog lanca, sigurnosti potrošača i kvalitete proizvoda. Komisija će stoga nastojati pojačati suradnju između nositelja prava i ključnih aktera, primjerice organizacija za normizaciju i pružatelja sigurnosnih rješenja, u cilju lakšeg širenja tehnologija praćenja³² i potpore razvoju novih sustava praćenja i autentifikacije, kao što je **lanac blokova (blockchain)**. Taj zajednički digitalni registar bilježi imovinu, transakcije i sudionike te time pruža vrijedne informacije o porijeklu i povijesti proizvoda tako da ih se može lakše pratiti i autentificirati. Rješenja temeljena na lancu blokova mogu omogućiti brzo otkrivanje krivotvorenih dijelova ili proizvoda koji su uvedeni u zakonite

³¹ Videozapis radionice dostupan je na internetskoj stranici Komisije:

http://ec.europa.eu/growth/industry/intellectual-property/enforcement/index_en.htm.

³² Zajednički istraživački centar Europske komisije izradio je opsežan pregled tehnologija autentifikacije te sustava praćenja i sljedivosti koji je objavljen 2016. i dostupan na:

<http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC104204/kjna28400enn.pdf>

opskrbne lance, kao i moguće preusmjeravanje robe na nezakonita tržišta³³. U okviru projekta *#Blockchain4EU: Blockchain for Industrial Transformations* (lanac blokova za preoblikovanje industrije) Komisija analizira način na koji se lanac blokova može iskoristiti za poboljšanje transparentnosti opskrbnih lanaca i bolju zaštitu prava intelektualnog vlasništva. Komisija će s Opservatorijem nastaviti oblikovati i testirati (posebice s pomoću *Blockathona*) razne moguće upotrebe lanca blokova u borbi protiv krivotvorenja te odrediti moguće pravne i ekonomske prepreke njegovu uvođenju³⁴.

Osim toga, postoji prostor za bolje informiranje i širenje najbolje prakse. Industrije bi trebalo osvijestiti o potrebi za zaštitom opskrbnih lanaca i potaknuti da poduzmu mjere za bolju zaštitu. U tom kontekstu može biti od pomoći **dodatno uključiti zaštitu intelektualnog vlasništva u akreditacijske postupke**. Na primjer, 10. svibnja 2017. uvedena je nova ISO norma o održivoj nabavi (ISO 20400) koja prvi put izričito upućuje na mjere za borbu protiv povreda prava intelektualnog vlasništva. Komisija će sada nastojati dodatno promicati tu normu u okviru informativnih sastanaka s poduzećima³⁵ ili većih događanja posvećenih provedbi prava intelektualnog vlasništva³⁶.

Nadalje, Komisija će detaljnije razmotriti kako usklađenost s normama o zaštiti intelektualnog vlasništva može postati dijelom postupka stjecanja **statusa „ovlaštenoga gospodarskog subjekta”**³⁷ u budućnosti. Koncept ovlaštenoga gospodarskog subjekta temelji se na partnerstvu carinskih tijela i poduzeća koje je uvela Svjetska carinska organizacija. Status ovlaštenoga gospodarskog subjekta, koji dodjeljuju carinska tijela, daje određene povlastice gospodarskim subjektima u carinskim postupcima. Na raspolaganju je svim akterima opskrbnog lanca koji ispunjavaju određene kriterije u pogledu kvalitete utvrđene u carinskim propisima EU-a i koji blisko surađuju s carinskim tijelima kako bi zajamčili sigurnost i integritet opskrbnih lanaca. Borba protiv krivotvorenja mogla bi u tom kontekstu steći dodatnu važnost. Kako bi se unaprijedila sigurnost opskrbnih lanaca, potiče se gospodarske subjekte da biraju pouzdane partnere s učinkovitim sustavima za osiguravanje usklađenosti, kao što je status ovlaštenoga gospodarskog subjekta.

Naposljetku, posebnu pozornost treba posvetiti **situaciji MSP-ova** koji često imaju vrlo malo sredstava za iskorištavanje svojih opskrbnih lanaca. EUIPO je pokrenuo posebnu studiju na tu temu radi prepoznavanja najbolje prakse i pružanja konkretnih rješenja.

Komisija poziva industriju da primijeni potrebnu dužnu pažnju u borbi protiv povreda prava intelektualnog vlasništva. Kako bi pružila potporu industriji i promicala najbolju praksu, Komisija će:

- dodatno surađivati s dionicima radi poboljšanja i širenja dobrovoljnih sporazuma za borbu protiv povreda prava intelektualnog vlasništva. Radit će na promicanju posebnih memoranduma o razumijevanju koji uključuju nositelje prava, internetske platforme, promidžbena poduzeća, otpremnike i pružatelje platnih usluga,**
- nastaviti pratiti funkcioniranje i učinkovitost tih memoranduma o razumijevanju i izvješćivati o rezultatima,**

³³ Uz uvjet da su rješenja temeljena na lancu blokova u skladu s primjenjivim pravom, posebice u pogledu zaštite osobnih podataka.

³⁴ Komisija će s Europskim parlamentom pokrenuti i „Opservatorij i forum EU-a za lance blokova”.

³⁵ Na primjer, uz potporu službi za pomoć u području prava intelektualnog vlasništva.

³⁶ O normi ISO 20400 raspravljalo se na sastanku na vrhu o provedbi prava intelektualnog vlasništva održanom 23. lipnja 2017. u Berlinu.

³⁷ https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/customs-security/authorised-economic-operator-aeo_en

– dodatno promicati primjenu dužne pažnje u opskrbnim lancima, istražiti potencijal novih tehnologija, kao što je lanac blokova, i poticati upotrebu postojećih akreditacijskih postupaka za uvođenje sustava za osiguravanje usklađenosti u pogledu prava intelektualnog vlasništva.

IV. BORBA PROTIV POVREDA PRAVA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA JAČOM UPRAVNOM SURADNJOM

Vrijednost i posljedice krivotvorenih i piratskih proizvoda³⁸, porijeklo zločinačkih organizacija i rute koje upotrebljavaju za uvođenje tih proizvoda u EU³⁹ sada su široko dokumentirani. Zahvaljujući velikoj inicijativi za prikupljanje podataka⁴⁰ utvrđeni su najugroženiji sektori, rute su poznate, a dokazi prikupljeni. Vrijeme je da se udruže snage unutar EU-a i pojača borba protiv povreda prava intelektualnog vlasništva unutar i izvan granica.

Kako bi se poboljšalo poštovanje prava intelektualnog vlasništva u EU-u, Komisija će nastojati **pojačati suradnju svih relevantnih tijela**. Prvo, istražiti će na koji se način tijela za gospodarsku i trgovinsku inspekciju te tijela za zaštitu potrošača mogu više uključiti u borbu protiv krivotvorenja i piratstva. U nekim su državama članicama ona već uključena, a u drugima nisu. Na temelju postojećih najboljih praksi u nekim područjima i državama članicama Komisija će s državama članicama raspravljati o tome kako osigurati odgovarajuće sudjelovanje svih relevantnih tijela. Na primjer, Komisija će nastaviti poticati razmjenu najboljih praksi među državama članicama u poljoprivredno-prehrambenom sektoru, posebice u pogledu kontrole i provedbe prava povezanih s oznakama zemljopisnog porijekla, među ostalim i nastavak programa revizije kontrolnih struktura država članica.

Nadalje, Komisija će s EUIPO-om i Europolom pregledati razne baze podataka koje se upotrebljavaju u borbi protiv krivotvorenja kako bi se utvrdili nedostaci i mogući načini poboljšanja razmjene podataka među relevantnim tijelima.

U suradnji s EUIPO-om i na temelju prikupljenih dokaza i podataka Komisija će nastojati surađivati i s državama članicama u cilju **daljnjeg podizanja svijesti javnosti** o ulozi intelektualnog vlasništva i negativnim posljedicama povreda prava intelektualnog vlasništva.

Radi **suzbijanja krivotvorenja i piratstva na granicama Unije** Komisija će nastaviti pomagati državama članicama u **provedbi carinskih propisa**. Trenutačno procjenjuje provedbu Carinskog akcijskog plana za borbu protiv povreda prava intelektualnog vlasništva

³⁸ Vidjeti Europol/EUIPO, *Situation Report on Counterfeiting and Piracy in the European Union* („Izvešće o situaciji u području krivotvorenja i piratstva u Europskoj uniji”), 2017., na:

https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/Situation%20Report%20EUIPO-Europol_en.pdf.

³⁹ Vidjeti OECD/EUIPO, *Mapping the Real Routes of Trade in Fake Goods* („Plan pravih ruta trgovine krivotvorenih proizvoda”), iz lipnja 2017., dostupno na:

https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/Mapping_the_Real_Routes_of_Trade_in_Fake_Goods_en.pdf.

⁴⁰ Više publikacija o posebnim pitanjima intelektualnog vlasništva i povredama prava intelektualnog vlasništva dostupno je na početnoj stranici Opservatorija: <https://euiipo.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/observatory-publications>.

u razdoblju 2013.–2017.⁴¹ O tome će izvijestiti još 2017. te poduzeti potrebne mjere uz naglasak na sljedeće prioritete:

- osiguranje ujednačene primjene zakonodavstva o provedbi prava intelektualnog vlasništva na granicama diljem EU-a,
- jačanje carinske suradnje i razmjene informacija s policijom i drugim tijelima za izvršavanje zakonodavstva,
- razvoj instrumenata za upravljanje rizikom za provedbu prava intelektualnog vlasništva.

Osim toga, Komisija podsjeća države članice na obvezu prenošenja novih pravila EU-a utvrđenih u Direktivi o žigovima u nacionalno zakonodavstvo, uključujući pravila za javna tijela. Tim se pravilima, među ostalim, nastoji zaustaviti pristizanje krivotvorenih proizvoda, uključujući onih u tranzitu⁴².

Krivotvoreni proizvodi uglavnom nisu usklađeni sa zakonodavstvom EU-a o proizvodima i mogu predstavljati rizik za sigurnost potrošača. Budući da je ova Komunikacija usmjerena na bolju provedbu zakonodavstva EU-a u području prava intelektualnog vlasništva, provedba drugih propisa EU-a o proizvodima bit će razmotrena u budućem „paketu mjera za proizvode” kako što je najavljeno u strategiji jedinstvenog tržišta.

Komisija će učiniti sljedeće:

- u suradnji s EUIPO-om osigurati da relevantna tijela za izvršavanje zakonodavstva u EU-u raspoložu instrumentima za suradnju u borbi protiv krivotvorenja i piratstva, posebice boljim nadzorom tržišta,
- u suradnji s EUIPO-om učiniti više za podizanje svijesti javnosti o rizicima u vezi s povredama prava intelektualnog vlasništva,
- pružiti usmjereniju pomoć nacionalnim carinskim tijelima na temelju rezultata važećeg Carinskog akcijskog plana te surađivati s Vijećem na izradi novog Carinskog akcijskog plana 2018.

V. BORBA PROTIV POVREDA PRAVA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA NA SVJETSKOJ RAZINI

Krivotvorenje i piratstvo uglavnom su globalni problemi koji zahtijevaju globalna rješenja. Uz mjere poduzete na razini EU-a potrebne su i međunarodne mjere za sprečavanje povreda prava intelektualnog vlasništva u globalnim opskrbnim lancima.

Komisija promiče pristup EU-a u pogledu provedbe prava intelektualnog vlasništva na svjetskoj razini: bilateralno, u trgovinskim sporazumima i razgovorima s ključnim trgovinskim partnerima o pravu intelektualnog vlasništva, te multilateralno, u okviru međunarodnih organizacija kao što su Svjetska organizacija za intelektualno vlasništvo (WIPO), Svjetska trgovinska organizacija (WTO), Vijeće za TRIPS, OECD te relevantna tijela, kao što je ICANN⁴³. Cilj je pojačati i normirati provedbu prava intelektualnog vlasništva na međunarodnoj razini i podići svijest o šteti uzrokovanoj krivotvorenjem i piratstvom.

⁴¹ Rezolucija Vijeća o Carinskom akcijskom planu EU-a za borbu protiv povreda prava intelektualnog vlasništva (SL C 80, 19.3.2013., str. 1.).

⁴² Vidjeti Direktivu (EU) 2015/2436 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2015. o usklađivanju zakonodavstava država članica o žigovima (SL L 336, 23.12.2015., str. 1.).

⁴³ Internetska korporacija za dodijeljene nazive i brojeve.

Komisija u bliskoj suradnji s EUIPO-om pokreće tri **programa tehničke suradnje u području intelektualnog vlasništva** („IP Key”) s Kinom, jugoistočnom Azijom i Latinskom Amerikom. To čini nadovezujući se na pozitivno iskustvo iz prethodnih programa suradnje s Kinom i regijom ASEAN-a. Proračun tih triju programa iznositi će ukupno 20 milijuna EUR od 2017. do 2020. Programima će se podupirati razvoj učinkovitog sustava zaštite intelektualnog vlasništva u zemljama sudionicama na temelju dobrih praksi EU-a te će se poduzećima EU-a pomoći da zaštite svoja prava intelektualnog vlasništva na tim tržištima.

U okviru Strategije za zaštitu i provedbu prava intelektualnog vlasništva u trećim zemljama⁴⁴ Komisija će objaviti ažurirano **izvješće o zaštiti i provedbi prava intelektualnog vlasništva u trećim zemljama**. Ono će sadržavati popis novih prioritarnih zemalja. Komisija će pojačati aktivnosti u prioritarnim zemljama i usmjeriti resurse u utvrđena problematična područja, uključujući slobodne trgovinske zone i oznake zemljopisnog podrijetla.

Komisija će u suradnji s EUIPO-om sastaviti **popis za praćenje tržišta intelektualnog vlasništva**. Popis će obuhvaćati internetska i fizička tržišta koja se nalaze izvan EU-a, a za koja se smatra da su uključena u ili olakšavaju znatne povrede prava intelektualnog vlasništva, posebice piratstvo i krivotvorenje, na štetu potrošača iz EU-a. Konačni će rezultat biti popis najproblematičnijih tržišta i opis njihovih glavnih značajki. Komisija će osigurati potrebne informacije i zaštitne mjere u pogledu sadržaja i svrhe tog popisa. Pratit će i mjere i aktivnosti koje poduzimaju lokalne vlasti u pogledu tržišta uvrštenih na popis kao i mjere i aktivnosti koje poduzimaju operateri i vlasnici tržišta za suzbijanje povreda intelektualnog vlasništva.

U tom kontekstu Komisija će pokrenuti javno savjetovanje kako bi prikupila informacije o tim tržištima. Podaci provjereni uz pomoć Opservatorija iskoristit će se za odabir tržišta koja se trebaju uvrstiti na popis. Prvi popis za praćenje tržišta intelektualnog vlasništva objavit će se u drugoj polovici 2018. te će se redovito ažurirati.

Komisija će i dalje promicati upotrebu informacija na internetu o zaštiti intelektualnog vlasništva, posebice bazu podataka sustava brzog obavještanja za borbu protiv krivotvorenja (ACRIS) koja prikuplja informacije o slučajevima povrede prava intelektualnog vlasništva uzrokovane poduzećima iz EU-a u trećim zemljama. Kako bi informacije na internetu bile dostupnije i prilagođenije korisnicima, Komisija namjerava uspostaviti portal s točkama za pristup svojim internetskim stranicama i bazama podataka povezanim s intelektualnim vlasništvom.

Radi snažnije borbe protiv povreda prava intelektualnog vlasništva u trećim zemljama Komisija će:

- objaviti novo izvješće o zaštiti i provedbi prava intelektualnog vlasništva u trećim zemljama u prvom tromjesečju 2018. u koje će uključiti nova područja djelovanja (na primjer, slobodne trgovinske zone i oznake zemljopisnog podrijetla),
- sastaviti popis za praćenje tržišta intelektualnog vlasništva u drugoj polovini 2018. koji obuhvaća internetska i fizička tržišta koja su uključena u znatne povrede prava intelektualnog vlasništva ili ih olakšavaju,
- na temelju godišnjih planova rada provesti programe tehničke suradnje („IP Key”) s Kinom, jugoistočnom Azijom i Latinskom Amerikom.

⁴⁴<https://euipo.europa.eu/ohimportal/documents/11370/0/Report+on+the+protection+and+enforcement+of+intellectual+property+rights+in+third+countries>

VI. ZAKLJUČAK

Ova Komunikacija obuhvaća sveobuhvatni niz mjera i aktivnosti za osiguravanje koordiniranog i učinkovitog pristupa u svim politikama EU-a kako bi se dodatno unaprijedila borba protiv povreda intelektualnog vlasništva. Radi osiguravanja najveće moguće vidljivosti mjera i aktivnosti, Komisija surađuje s EUIPO-om kako bi informacije o svim tim mjerama i aktivnostima bile dostupne na jedinstvenom internetskom portalu.

Zbog razmjera krivotvorenja i piratstva i njihova učinka na naše društvo potrebni su učinkoviti odgovori za provedbu, koji uključuju brzu i koordiniranu intervenciju niza aktera, javnih i privatnih, i to na svim razinama, od lokalne do globalne.

Imajući to na umu, Komisija potiče sve stranke da slijede smjernice, preporuke i mjere iz ove Komunikacije. Komisija će pratiti ostvareni napredak te na temelju toga procijeniti potrebu za daljnjim mjerama.

Pregled glavnih mjera

MJERA	SUDIONIK	ROK
1. PREMA UČINKOVITIJEJEM I PREDVIDIVIJEJEM SUSTAVU SUDSKOG IZVRŠENJA U EU-u		
Smjernice o načinu tumačenja i primjene ključnih odredaba Direktive o provedbi prava intelektualnog vlasništva (DPPIV).	Komisija	dovršeno
Rad s nacionalnim stručnjacima i sucima na izradi dodatnih usmjerenijih smjernica na temelju najbolje prakse.	Komisija/države članice/Opseratorij	do 2019.
Objava navedenih smjernica i najboljih praksi na internetu, među ostalim putem portala Vaša Europa.	Komisija/Opseratorij	do 2019.
Poticanje: – specijalizacije sudaca u području intelektualnog vlasništva i pitanja povezanih s provedbom prava intelektualnog vlasništva, – sustavne objave presuda u predmetima povezanima s provedbom prava intelektualnog vlasništva.	države članice	–
Olakšavanje šire upotrebe alternativnih načina rješavanja sporova povezanih s intelektualnim vlasništvom, uključujući pregled postojećih instrumenata za alternativno rješavanje sporova i analizu prednosti uspostave centra za mirenje pri EUIPO-u.	Komisija/EUIPO	do 2019.
2. VEĆI NAPORI NA RAZINI INDUSTRIJE ZA SPREČAVANJE I SUZBIJANJE POVREDA PRAVA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA		
Poboljšanje i razvoj dobrovoljnih sporazuma za borbu protiv povreda prava intelektualnog vlasništva, osobito posebnih memoranduma o razumijevanju koji uključuju nositelje prava, internetske platforme, promidžbena poduzeća, otpremnike i pružatelje platnih usluga.	Komisija/industrija	do 2019.
Promicanje tih memoranduma o	Komisija/Opseratorij	do 2019.

razumijevanju, praćenje njihova funkcioniranja i učinkovitosti te izvješćivanje o rezultatima.		
Promicanje primjene dužne pažnje u opskrbnim lancima za borbu protiv povreda prava intelektualnog vlasništva, istraživanje potencijala novih tehnologija, kao što je lanac blokova, i poticanje upotrebe postojećih akreditacijskih postupaka za uvođenje sustava za osiguravanje usklađenosti u pogledu prava intelektualnog vlasništva.	Komisija/države članice/EUIPO/Opseratorij	do 2019.
3. BORBA PROTIV POVREDA PRAVA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA JAČOM UPRAVNOM SURADNJOM		
Intenzivniji rad na podizanju svijesti javnosti o rizicima povezanim s povredama prava intelektualnog vlasništva.	EUIPO	do 2019.
Pružanje usmjerenije pomoći nacionalnim carinskim tijelima na temelju rezultata važećeg Carinskog akcijskog plana i suradnja s predsjedništvom Vijeća na izradi novog Carinskog akcijskog plana.	Komisija/Vijeće	2018.
4. BORBA PROTIV POVREDA PRAVA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA NA SVJETSKOJ RAZINI		
Objava novog izvješća o zaštiti i provedbi prava intelektualnog vlasništva u trećim zemljama, s novim prioriternim područjima (na primjer, slobodne trgovinske zone i oznake zemljopisnog podrijetla).	Komisija	prva polovica 2018.
Sastavljanje popisa za praćenje tržišta intelektualnog vlasništva koji obuhvaća internetska i fizička tržišta koja su uključena u znatne povrede prava intelektualnog vlasništva ili ih olakšavaju.	Komisija	2018.
Provedba, na temelju godišnjih planova rada, programa tehničke suradnje („IP Key”) s Kinom, jugoistočnom Azijom i Latinskom Amerikom.	Komisija/Opseratorij	2018.–2019.